

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1881.

Kolozsvár, vasárnap, február 8

A „KELET” előfizetési díja:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre 16 frt.
Fél évre 8 „
Negyedévre 4 „
Egy óra helyben 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 6 kr.
A szíjlenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.
Szerkesztői és kiadói szállás: főter 4-ik szám.
Hírlapok nem adnak vissza.

Hirdetési díjak.
Egy négyzetes centiméternyi tér ára 2 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.
Hirdetéseket felvesznek:
Bécsben: Oppelk Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.) Haasensteint és Vogler (Wallischgasse 10) Rnd. Mosse Publicistische Bureau. Budapest: Haasensteint és Vogler Hirdetési Könyv. Irodája. Goldberger A. Hirdetési és vételi irodája Budapest Szervitater 3. sz.
Nyitási díjak
garmond sora után 25 krajczár fizetendő.

Tizenegyedik évfolyam.

KOLOZSVÁR, 1881. febr. 5.

(—) A soknevű és sokárnyalatu szélső ellenzéknek majdnem kezdettől fogva az vala a leggyöngébb oldala, hogy saját maga körében és kebelében sem birt egységes programot állapítani meg, hanem a külön-külön árnyalatok laza conglomeratmaként szerepelt, egységet csak a negatív közössége adván neki.

Természetes — a képzelgés ábrándjai, Polonius felhőinek példájára, szétfeszülő, alakjaikat folyton változtató párázatok, s így nem csoda, ha ismét és ismét előfordult, hogy midőn valamennyi árnyalat egy név alá próbálta magát foglalni, viszonantia s majdhogya nem nyílt szakadás lón a kísérlet eredménye.

S különösen, a mi illeti a sok árnyalatból alakult pártnak Kossuth Lajoshoz való viszonyát, ennek megállapítása olyan kemény diónak bizonyult a tisztelt szélbaliak számára, a melyben már nem egy alvezérnek fogja roppant bele — mert a nagy név nymbusának kortes-eszközét egyikük sem vala hajlandó kezéből kiejteni, de majd mindenikük kénytelen volt egyik-másik konkrét kérdésre nézve kijelenteni, hogy ő még sem megy épen oly messzire, mint a magyar állam függetlenségének personificatioja.

Élesen és csattanósan mutatott a legutóbbi parlamenti viták alkalmával e dissonantiakra Tisza Kálmán — oly élesen és csattanósan, hogy maga a szélbal elnöke, Mocsáry Lajos, szükségessé látta a képviselőházban történt több oldali mosakodás után is, újlag visszatérni a kérdésre, az „Egyetértésben” cikket közlő „Megtagadják a mestert” cím alatt.

A mi „Ellenzékünk”, melynek több ízben okozott nagy fej- és fog-törést az a fölvetett s határozott feleletet váró kérdés, hogy voltaképen minő viszonyban is állanak Kossuth nyíltan hirdetett elszakadási programjához — kapva kapott Mocsáry cikkén, s egész terjedelmében után nyomatta, mivel „teljes mértékben megegyezik eddig vallott nézeteivel” és ezért szükségesnek tartja „e program szerű nyilatkozatot magánának vallani és egész terjedelmében átvenni.”

Mocsáry e program szerű nyilatkozata pedig, melyet az „Ellenzék” magának vall Kossuth egyedül céljának s a függetlenségi párt ettől csak fokozatilag különböző törekvésének azt a függetlenséget állítja, a melyet a függetlenségi párt „a magyar hadseregben és külön vármegyékben formuláz”. Kossuth

nem vehet részt ebben a törekvésben, tiltja ezt „a következetesség és személyes multjának nagyszerűsége”. A függetlenségi párt „egy oktávával lejjebb száll” s evel kevesebbet akar kivinni Kossuthnál — de azért elvi különbség a kettő között nincs.

Nem kívánunk Mocsáryval és az „Ellenzékkel” e fölött vitázni — bár, szeretnők emlékeztetni őket, hogy a zenei hangok véghatárainál nem egy oktáva, hanem már egy fél hangnyi emelkedés lényeges különbséget alapít meg: a határon innen még zenei hang a hang, túl már zaj, zivaj, zürzavar. E helyett meggyünk tovább és referálunk a darab további bonyolulatáról.

Alig hogy egyet szűnyadhatott ugyan is a mi „Ellenzék”ünk, abban az édes tudatban, hogy hál’ isten, mégis csak sikerült életének ötödik havában programmra tennie szert s Mocsáry Lajos megajándékozta tulajdonképeni törekvése formulázásával, mindjárt a rákövetkező reggel arra a rémhírre ébredett, hogy bizony, voltaképen, még sem tudni egész határozottsággal, hogy mi is legyen az ő programja és hogy a hanglétra melyik fokán is áll ő igazában?

Történt pedig e nagy szerencsétlenség olyképen, hogy a párt egy másik vezére, Irányi Dániel, már akár hogy, mivel Mocsáry épen akkor tagadta meg a mestert, a midőn azt bizonygatta, hogy mindnyájan egyet akarnak, csak más oktávában játszanak — elég az hozzá, Irányi Dániel is cikket irt az „Egyetértésben” s szép simán desavonalt Mocsáryt, kifejtvén, hogy a tisztelt elvtárs igen alá szállott a hanglétrán, mert neki — Irányi Dánielnek — nem elég a magyar hadsereg, hanem kell önálló hadiggy is; nem elég a külön vármegye terület, hanem kell külön pénzügy, külön kereskedelem is és kell mindezek mellett még külön külügyi kormányzat.

Irányi Dániel, tehát, legalább egy tercetzel, ha nem egy quinttel, magasabb régiókban játszik Mocsárynál, közelebb állva Kossuthhoz, s így rendreutasítva a párt-elnököt, akár csak, mintha a kis gordonos szidná meg a prim hegedűt.

Hanem ez ismét nem a mi dolgunk. Igazítsák ők maguk házi pórtavaraikat; osszszák el egymás között, melyik a hívebb tanítvány, ki dajolja tisztábban a nótáját — természetesen mindnyájan megmaradván azért „ő Felsége loyális ellenzéké”-nek, kormányképeseknek és gyaszolt Arnold ur nyájasan. Honnét került ide e kis lány?

Mr. Cooperrel jött ide a templomba ma délután. O nincs itt, hogy hazavigye magával?

— Cooper? Nincs, egyenesen hazament, midőn elváltunk egymástól. Alkalmassint elfeledkezett a gyermekről. Mit tegyünk most vele?

— Nem vihetjük haza őt? Messze lakik ide?

— A második vagy harmadik utcába, s épen nem esik utunkban.

Kegyedre nézve minden esetre igen messze van.

— Oh! nem, nem fog kifárasztani hideje el. Egészen jól érzem magam és tudni akarom, hogy a lányka minden baj nélkül ert haza. Inkább el tőrök egy kis megerőltetést is.

Ha Emilia e perczen láthatta volna a Trudka arczán tükröződő hála kifejezést, bizonyon a legnagyobb fáradságért és megjutalmazva érezte volna magát.

Elementek tehát együtt a Trudka lakásáig, s Emilia elváláskor megcsókolta a Trudka arczát, s Trudka ez estén nagyon boldognak érezte magát.

Tizedik fejezet.

Lelki sötétség.

Miként gondolni lehet, a vak lányka nem feledkezett el később is a kis Trudkáról. Fel idézte emlékében a lányka élénk modorát, vagy meghatottságát, midőn megtudta szerencsétlenségét, s nem bírta megmagyarázni magának a nagy ér-

korlati politikusoknak. Ezt hát bizzuk reájuk.

Mi csak egyre vagyunk kíváncsiak s mivel oly közéről érdekel bennünket, hangot is adunk kíváncsiságunknak.

Azt szeretnők tudni, hogy a mi „Ellenzék”ünk, mely Mocsáry cikket közöl, azt mondá, hogy „teljes mértékben megegyezik eddig vallott nézeteinkkel” s mely „e program szerű nyilatkozatot magának vallotta”, most már mit csinál az Irányi enuntiatiója-val? Hamarosan feljebb simolja-e ő is (játék közben) a hegedűt — csak vigyázzon, nehogy falschot fogjon — vagy pedig, tekintve az erdélyrészi „specialis” helyzetet s különösen az arisztokratia számára közelebb elhintett mézes buzaszemeket, hagyja futni Irányit, a másik „vezért”?

Szerencsére ma, vagy holnap megkapjuk ez aenigma megoldását...

— A képviselőház pénzügyi bizottságategnap d. e. 10 1/2 órakor Kautz Gyula elnöke alatt tárgyalta a készpénzben lerovandó illetékek kezeléséről szóló törvényjavaslatot. A kormány részéről jelen voltak Szapáry Gyula gr. pénzügyminiszter és Králicz Béla min. tanácsos.

Dárday előadó általánosságban elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Hegedűs S. fél, hogy a tisztviselők csak a kincstár érdekében vannak ellenőrzés alá vetve: mindig magasabb tételeket vetnek ki.

Rakovszky István szintén osztja az aggodalmat, és nemcsak a kivetésnél, hanem a nyilvántartásnál is felelőssé kívánja tenni a mulasztó hivatalnokot, a félnek okozott kárért és zaklatásért.

Móricz Pál a hibás hivatalnokot szigorúan kívánja megbüntetettetni.

Eles Henrik [mindet] a pénzügyi bíróságról szóló javaslathoz tartozó nak véli.

Lukács Béla szerette volna az addókezelési törvényt előbb tárgyalni. Elismeri, hogy e javaslat sok javítást tartalmaz de szeretné a kezeles különböző ágait egyesíteni.

Szapáry gr. pénzügyminiszter és Dárday indokolja, hogy a felhozott aggodalmakat épen a javaslat meg fogja szüntetni. A fő eredményt az adminisztratív kivitel fogja csak teljesen biztosíthatni.

A részletes tárgyalás, mely a 3-ik §-ig terjedt a holnap d. e. tartandó ülésen folytatattatik.

A horvát tartományi kormány kebelében jelentékeny változások állnak kilátásban. Zsivkovics helyét Derencsin, az eddigi igazságügyi osztályfőnök, foglalja el. Uj igazságügyi

dekltséget, melylyel iránta viseltetik. Nappal róla gondolkodott, éjjel vele álmodott, s vágyva még többet is hallani felőle, magához hivatva Treumannt, s hosszasan beszélt vele az idegen gyermekről.

Treumann nagyon megörvendeztetette a miss Graham elbeszélése találkozásukról a templomban, s a kis lány iránt érzett részvétéről. Trudka is mondotta volt már azelőtt neki, hogy találkozott miss Grahammal, s a leglángolóbb szavakkal beszélt a kedves szép uri hölgyről, ki iránta olyan szives volt, de azt nem is képzelte, hogy a rokonszenz kölcsönös legyen.

Emilia kérdezte, ha nem akarná e a lánykát beadni iskolába.

— Nő még magam sem tudom, felelt Treumann. Nagyon kicsiny portéka még, s nem igen van szokva más gyermekek társaságához. Különb is nem szivesen nélkülözöm őt.

Emilia megjegyezte, hogy még is ideje volna már, hogy írni, olvasni megtanuljon, s mentől előbb meggy gyermekek közé, annál könnyebben szokik azok társaságához.

Igaz miss Emilia nagyon igaz, ezt meg kell adnom. S ha kegyed jónak tartja reá nézve, megkérdelem őt is, s meg látom mit mond majd hozzá.

Reá nézve legjobbnak azt tartanám, felelt Emilia. Azt hiszem neki is tetszeni fog, s a mellett sokat fogja tanulni. Mi pedig a ruházatot illeti, ha valamire még szüksége van, szivesen.

— Nem, nem miss Emilia, vágott Mai számunkhoz fél iv hirdető melléklet van csatolva.

és oktatásügyi osztályfőnök nevezetnék ki. Minde változások az új ban határozott kívánságára történnek.

A felsőbb népoktatás állapota

Magyarország keleti (erdélyi) és más részeiben.

Az 1868. évi XXXVIII. t. cz. (59. §.) elrendeli, hogy „oly falvak és városok, melyek keblükben legalább 5000 lakost számlálnak, kötelesek felsőbb népiskolákat, vagy ha anyagi ereje engedi, polgári iskolákat állítani s tartani fenn. Egymástól egy fél mértföldnyi távolságra fekvő helységek, együtt állíthatnak föl egy közös felső népiskolát.”

A 67. §. pedig így szól: „Nagyobb községek, melyeknek anyagi ereje engedi, kötelesek felső népiskola helyett polgári iskolákat állítani és tartani fenn a község lakosai számára felekezesi különbség nélkül.”

E törvény végrehajtása időközben külön miniszteri rendelettel is megstírtatott; azonkívül a polgári iskolák ezéja, rendeltetése, valamint a polg. iskolát jó sikerrel végzett tanulók számára nyitott tér határozottan körvonlatott. De ugy a törvénynek, mint a nm. vall. és közokt. m. kir. miniszterium ez irányban tett intézkedéseinek közművelődésünk fölszámíthatlan kárára mindez ideig kevés foganaltja lett.

Az 1879. évről szóló miniszteri (9-ik) jelentésben ugyanis már azon községek is ki vannak mutatva, melyek törvényhatósági székhelyek, vagy 5000 nél több lakosuk van. Ezek száma, az említett kimutató szerint 232. Ezen városokban s nagyobb községekben összesen csak 48 felső népiskola s 62 polgári iskola van; 122 városban s nagyobb községben még ma sincs felsőbb népoktatási intézet, bár az ezek fölállítását elrendelő törvény már 12 év óta fennáll.

A községek kormány — mint fennebb röviden jelezttük — a maga részéről minden lehető megtett ama fontos törvényezékek végrehajtása a polg. isk. intézmény népszerűsítése ügyében, s a tapasztaltak után meg kell győződve lennünk, hogy, ha az ország (az állampénztár) anyagi ereje engedné, a törvény által erre kötelezett községekben ma már mindenütt volna felső népvagy polgári iskola. Ugyde, az állam nincs azon kedvező helyzetben, hogy azokat saját erején fölállítani képes volna, annyival kevésbbé pedig, mivel hazánkban még ma is 2200 olyan község van, a melyben elemi népiskola sincsen.

Ezek között 302 község olyan, a melyből a gyermekek a nagy távolság miatt más községbe sem járhatnak tanulni. Volna tehát tenni való elég, csak pénz volna... Ennek hiányában a kormány nem tehet többet, mint a meny nyit eddig tett. Közégei még kevesebbet.

szavába Treumann, az nem szükséges. Bőven el van látva mindennel a kis lány. Köszönöm szívesességét.

— Nő szóló Emilia, ha valamire szüksége van, csak bátran forduljon ön hozzám. Tudja, hogy közösen fogadtuk fel a kis lényt gyermekünknek. S mondtam már, hogy mindent megteszték érte, mi tőlem telik. Atyám ugy is még mindig okozza önnek, mert szolgáltatásban lett alkalmatlanná nehezebb munkára.

— Oh miss Emilia, felelt Treumann, mr. Graham mindig jószágosan volt irányomban, s mi azon balesetet illeti, annak csak is vigyázatlanúságom volt oka.

— Tudom, hogy ön mindig azt mondtotta, de azért ne feledje, hogy mindent szívesen megtesztünk önért, s a kis Trudkáért. Szeretném, ha vagy egyszer ide jőne, hogy meglátogasson, s hosszabb időn át itt maradhatna.

— Bizonynal el fog jöni, ha kegyed őhajtja, s köszönjük e sok szíveséget.

Néhány nappal e beszélgetés után Trudka elment Treumannal miss Graham látogatására; ide a házgodnokról, mivel az előcsarnokban találkoztak, azt mondtotta, hogy Emilia beteg s senkit sem bocsát magához. A lányka és kísérete tehát nagy szomorúan és csalódottan hazatértek ismét.

A mint később kitűnt, Emilia csakugyan azon napon, midőn oly hosszasan időzött volt a templomban, nagyon áthűlvén, gyöngéledett, de — ámbár a szobából kimennie nem volt szabad — örömmel vette volna, ha Trudka meglátogatta őt, s igen sajnálta, hogy mrs.

Várjunk tehát a felsőbb népoktatási intézetek addig, míg ama 302, illetve 2200 hiányzó e. népiskola fölépül s berendeztetik?

Vagy egy ipari vagy gazdasági szakosztálylaly megtoldott felső népvagy polg. iskola nemzeti létünk emelésében talán sokkal csekélyebb fontosságú, hogy sem annak minél előbb való fölállításán egyesült erővel fáradozzunk?

Hazánk jól felfogott érdekei azt sugallmaznak, hogy nem csak a fáradságtól, hanem még — tehetségünkhez mért — anyagi áldozatoktól sem szabad visszariadnunk ez ügygel szemben.

Vagy, várjuk: „míg a sült galamb a szájunkba repül?”...

Vagy ama — fennjelzett — 122 város értelmisége attól tart, hogy ama fensőbb népokt. intézetekben a nép is fneveltetvén, okulván, tanulván: végre kibontakozik a vak hit, a babona nyűgéből s szellemi rabszolgaságából fölszabadulván, ő is szabamvovését fogja követelni emberi lényének.

E kérdésre határozott feletet adni tartózkodunk most még, mert egészen véve a posteriori nem szólhatunk... Ez a dolog természetéből folyik. Annyit azonban határozottan ki merünk mondani, hogy a kérdésben levő városok értelmisége, ha egészen véve nem is a rossz akarát, de mindenesetre a kárhuzatos közöny bűnében szenved a népneveléssel szemben. Mert nem képzelhető, hogy egy-egy tekintélyes város értelmisége s a vagyonosabb osztály magával jótételetlen gyermek módjára mindent mások óvó-ápoló kezeitől várjon s teljes passivitásban éljen saját ügyére nézve.

Nem képzelhető, hogy egy-egy népos és gazdag város értelmisége a munkás osztálynak a lakosság zömének szellemi rabszolgaságban való maradását tűzze ki célul, hogy saját véreit, honfitársait, hazáját más nemzetekkel továbbra is versenyképtelen állapotban hagyja türekedjék.

Nem képzelhető, hogy még egy 40—46 ezer lakossá bíró város értelmisége se lenne képes a törvényi rendeleteit s a kormány utmutatásait fölfogni. (Pedig hazánkban még ma is több közép nagyságú s a nagyobbak közé tartozó város van, a melyben sem a fiu, sem a leány-növendékek számára nincs polgári iskola.) A Dunas Tiszáról nevezett kerületekben egyedül Budapest-főváros az, a mely a felső népoktatásról elismerésre méltóan gondoskodik.

Az sem tehát pedig föl, hogy egy-egy nagyobb város előjárósága, vagy értelmisége a város kebelében esetleg fennálló gymnasium mellett feleslegesnek tartsa a polg. iskola fenntartását, vagyis a tudományos pályára készülő ifjúság tanítása mellett, a nép gyermekének a polgárság zömének nevelés-oktatását.

A polg. iskolának ugy, mint a gymnasiumnak meg van a maga külön ezéja. E ezélek egymástól — mint tudjuk — igen eltűnek.

Ellis oly gyorsan elutasította látogatott.

Szombat este, midőn Villi is jötthon volt, szóba hozta Treumann az iskolába menetel kérdését. Trudka nem nagy vágyat mutatott hozzá, de Villi nagy örömmel tudvözölte ez eszmét s midőn Trudka meghallotta, hogy miss Graham őhajtja, hogy iskolába járjon, némi ellenszenvvel ugyan, de mégis készen nyilatkozott a jövő héten megkísérlni a dolgot. A következő hétfőn tehát elkísérte Treumannt egyik elemi iskolába, hol azonnal fel is vétetett, s a lányka nevelése megkezdődött. Midőn Vilmos az ezt követő szombaton hazatért, kíváncsian lépett be Treumannékhöz, megtudandó, hogyan tetszik Trudkának az iskolai élet. Az asztal mellett találta ilve őt abc-és könyvével elfoglalva, s a mint a fiu belépett, Trudka örvendezve kiáltott elibe:

— Oh! jer Villi, jer, hald csak hogyan olvasok!

Az a mit felmutatott nem volt épen olvasásnak nevezhető az igaz, s nem sokkal áll előbb a szótagolásnál; de Villi érdeme szerint megdicsérte őt szolgalmáért, mert valóban nagy igyekezetet mutatott. Nagyon csodálkozott, hallva, hogy Trudka szívesen megy az iskolába. Azt várta tőle, hogy az egész dolog nagyon ellenére leend, s csakhamar erőt fog venni rajta heves ingerlékeny természet.

(Folyt. köv.)

Hirdetmény.

A gyulafehérvári kir. törvényszék mint urbéri bíróság részéről ezennel közhíré tétetik, miszerint Gróf Teleki Károly folyó év január hó 14 én 382 szám alá beadott kérésében Oláh-Szilvás határa általános tagosításának megengedésétől folyamodván, a nyomozatok megtételére törvénzi bíró Gvardazoni József kitéltetik ki s egyúttal a tárgyalás határnapjául 1881. márczius 10. napjának délelőtti 10 órája tüzetik ki a helyszínén O. Szilváson, melyre az összes érdekelt felek azon megjegyzéssel idéztetnek meg, miszerint az arról kimaradók birtoka a tagosítást óhajtók birtokához fog számítani.

Egyúttal értesítetnek arról is hogy a beadott tagosítási kérvényt alolirt törvényszéknél, vagy a községi eljárónál O. Szilváson betekintethetik.

Gyulafehérvárt a kir. törvényszék mint urbéri bíróságnak 1881. Január hó 14-én tartott üléséből.

A kir. törvényszék elnöke :
Joksmann Nándor.
Farkas Miklós,
kiadó.

(75) (3—3)

Hirdetmény.

A marosvásárhelyi takarékpénztár részvénytársaság XII-ik évi rendes közgyűlését 1881-ik évi február hó 19-én délelőtt 9 órakor a városház gyűléstermében tartja meg.

Tárgysorozata:

1. A közgyűlés vezetésére elnök választás.
2. A közgyűlés megalakulása után a szavazati jog gyakorlása tárgyában lehető sérelnmek rövid szóbeli ellátása.
3. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére egy 3 tagu bizottság kijelölése.
4. Igazgatói jelentés a lefolyt üzleti év eredményéről.
5. A felügyelő bizottság jelentése évi működéséről; ajánlata a zárszámadás és mérleg megállapítása; a tisztikar felmentése és a nyemény felosztásáról.
6. Az alapszabályok 37-ik §-a 4-ik pontja értelmében elhatározása annak, hogy ezután évenként hány % fordítottassék a tiszta jövedelemből a tartalék-alap javára?
7. Jótékonykezű adakozások és jutalmazások meghatározása.
8. Az alapszabályok 21-ik §-a értelmében egyik igazgatónak választása.
8. A 16 tagu választmány és az 5 tagu felügyelő-bizottság 3 évre leendő választása.

Marosvásárhelyt, 1881. február 1-én.

Az igazgatóság.

Igazolási jegyek a takarékpénztár helyiségében a közgyűlést megelőző két napon reggeli 9 órától déli 12 óráig; délután 3 órától 6-ig, ugyszintén a közgyűlés napján a gyűlés megkezdése előtt az igazgatóságnál kivehetők.

(81) 2—3

Sz. 139—1881.

P á l y á z a t.

Vallás- és közoktatási m. kir. miniszter urnak folyó évi január 16-án 909. sz. a. kelt rendelkezése az Asszonynepe felállítandó magyar tannyelvű állami elemi népiskolánál az ottani reformatus hitközséggel kötött szerződés alapján rendszeresített tanítói állomásra évi 300 forintnyi pénzfizetés, 18 hold, 471 □ öl iskolai föld használata és szabad lakás élvezése mellett ezennel pályázat nyitattik. — A tanítónak kötelessége levén a szerződés értelmében a tanítási órákon kívül, a népoktatási törvény 141. §. keretén belül, a szerződő ref. hitközségben az isteni és közegyházi szolgálatokat is végezni; a pályázó csak reformatus lehet. E mellett megkívánatik, hogy a helyi és vidéki viszonyok által indokolt házi iparbéli oktatásra is képességgel bírjon.

A pályázni óhajtó tanítókat felhívom, hogy vallás- és közoktatási m. kir. miniszter urhoz czimzett, keresztleve, tanképesítő okmány- és szolgálati okmánynyal fölszerelt folyamodványaikat folyó évi február 28-ig alulirt tanfelügyelőhöz nyujtsák be.

A később érkező folyamodványok tekintetbe nem vehetők.

Nagy-Enyeden, 1881. február 2-án.

Gáspár János,

atsófehérmegyei kir. tanfelügyelő.

82 1—3

A sz. fehérvári
kiállítási
érem.

FEKETEERDŐI

A deési
kiállítási
érem.

ÜVEGGYÁR

Biharmegye, Élesd mellett.

Magyarországon egyedüli üvegyár, a mely időszert újabb berendezése folytán minden hasonnemű csehországi gyárral szemben úgy a közönséges, mint a legfinomabb kristályüveg gyártásban versenyképes.

Készít különösen: közönséges fuvott fehér és zöld üveget, újabb mintájú

gyógyszer üveget, petroleum lámpákhoz minden üveg részeit,

„Simens“ formájú és minőségű

boros és rumos

bouteliákat. Készültek üvegből, a mindennapi használatra valókon kívül, finom borivó, rosolis és confect garnitúrákat, kávéház, vendéglő és czukrászat berendezésére mindenemű üvegeket sat.

Erdélyi főraktára Kolozsvártt kizárólagosan:

HUNWALD LIPÓT,

üveg-, porcellán- és lámpa raktára

bel-magyanteza 4 sz.

(483) 51—50

Különlegességek.

családi használatra s fehérnemű varrásra szabók, cipészek, nyereggyártók stb. részére, melyek sokoldalú munkaképességen felülmúlhatlanok egyszerű és tartós szerkezetük miatt, minden más gépek felett előnyben részesülnek.

Hasznavehetlen régi gépek fizetés gyanánt átvétetnek. Díjtalan alapos oktatás.

Géptűk tucatzja 40 kr.

AZ EREDETI SINGER VARROGEPEK

LEGJOBBAK A VILÁGON.

Első rendű 150 éremmel kitüntetve

PÁRIS 1878 arany érem

PHILADELPHIA 1876

5 FORINT HAVI részletfizetés

A. utánzások ellen óvatossággal ajánlatok

81 évi teljes jóállás.

Minden egyes gép SINGER TÁRSASÁG fenti gyári jeggyel ellátva.

Neidlinger S. vezérügynök.

Kolozsvártt, bel-középutoza 5 szám.

(281) Bizományi raktárak: 14—14
Maros-Vásárhelyt: Beretzsázy Gusztávnál. Tordán: Klenk Emilánál.
Deesen: Papp Jenőnél.

SÁRGA KRISTOF

fehérenmü és vászon-raktára

Kolozsvártt,
(bel-középutoza, kisegítő alatt.)

Kül- és belföldi nagykereskedők és gyárosokkai egyenes összeköttetésemnél fogva azon kellemes helyzetben vagyok n. érd. vevőimnek kezesség mellett, legutányosabb áron valódi árakkal szolgálni.

Raktáromban legnagyobb választékban kaphatók:

Férfi fehér-ingek, chiffon, creton és madepolan szövethöl, sima, himzett és redős gallérral, vagy a nélkül 85 krtól 3 ftt 50 krig.
Férfi színes ingek, angol oxford, creton és madepolan szövethöl 100 különböző mintára, jó színtartó 60 krtól 2 ftt 60-ig.
Színes és fehér gyapjú alsó-ingek és nadrágok 70 krtól 5 fttig.
Férfi alsó nadrágok (gatyák) mindennemű szabásu, legjobb len- és pamut vászomból 70 krtól 2 ftt 50-ig.
Férfi legújabb gallérok és kszelők 4 rétt legjobb chiffon szövethöl párja 40 kr.

Férfi színes-szűtt selyem, — len és pamut zsebkendők szegve 6 darab egy kötegben 60 krtól 7 fttig.

Valódi len fehér zsebkendők 6 darab egy kötegben 1 ftt 50 krtól 7 fttig.
Női ingek len és pamut vászomból, sima, himzett vagy redős 1 fttől 5 fttig.
Női háló réklík, 1 fttől 5 fttig, főkötők len és schiffon vászomból 40 krtól 80 krig. (79) 74—*

Női alsó szoknyák és nadrágok 90 krtól 7 fttig.
Női piquet réklík, nadrágok és szoknyák, 1 ftt 50 krtól 5 fttig.
Függöny-neczek, gyapjú pamut takarók, paplanok, madraczok, mely utóbbiakból különösen nagy rakárt tartok.
Legújabb szerkezetű esőernyők, 1 ftt 40-től 15 fttig.
Fehér és színes harisnyák, gyapjú, len, pamut és selyemből, párja 15 krtól 1 ftt 50 krig.

Legújabb nyakkendők, posztó, szavabőr és glage kesztyűk, nadrágtartók, harisnya-kötők, órasínorok stb. legutányosabb árban.

Fehér és színes asztalnmü, mindenféle len és pamut vászon színtartó creton, oxford és madepolan, színes ingszövetek

1000 különböző mintára 16 krtól 52 krig., 100 különböző fajtájú chiffon, creton és madepolan fehér ingszövetek 80, 150, és 170 centiméter széles 22 krtól 70 krig, sima, himzett és redős

len és pamut ingbetétek 25 krtól 3 fttig. Len és chiffon himzett színek és betétek, kötő, varró, himző pamutok és ezernél, ujjon szűltötök részére főkötők, réklík és takarók stb. Továbbá elvállalok kiházasítás, vagy magán szükségére kívánt fehérenmüek pontos elkészítését; kitűnő szabás és jó összeállításra legnagyobb figyelem van fordítva.

Megrendeléseket, nyak bőség, váll- és ujjahossza, papírszeleten pontos mértéke beküldése mellett saját felelősségemre azonnal teljesítek, mely esetben árat és fajtáját meghatározni kérem.

Bármely megrendelés ha nem tökéletesen kielégítő, az érte fíetelt összeget visszaszolgálom, vagy másokkal kívánatra kísérlem.

Legfőbb törekvésem n. érd. vevőim bizalmát továbbra is kiérdemelni és azt megtartani

alázatos szolgálja

Sárga Kristóf.

Tisztító rothadást gátló fentartó szer a száj egészségének ápolására és óv. szor ragályos fertőzötés ellen Dr. Faber C. M. (1878). Az Eucalyptus szájcszeszenzia a száj bűzét azonnal és tartósan eltávolítja, biztos szer fogfájás és fogszu ellen, betegségekben a levegőt tisztítja és elevevőt illattal tölti be azokat. A cs. orosz kormány a nyilvános kórházak és betegszobák fertőtlenítésére az Eucalyptus szájcszeszenziát, valamint a száj és torok ragályos betegségeinél mint gyógy. szert alkalmaztatni rendelte.

EUCALYPTUS MUND-ESSENZ

Páris 1878. kitüntetve.

Egy üveg ára 1 ftt 20 kr. Kapható az osztrák-magyar lírólatom és a külföldi összes jó likavú gyógyszerárak és illatszereknél, főraktár

Felix Griensteidl,
Bécs, I. Sonnenfelsgasse 7.

Összes raktárainkban D. C. M. Faber hírneve és már 1862 ben Londonban a nagy díjéremmel kitüntetett a száj egészségügyi ápolására és a fogak fentartására kitűnő cs. k. szab Purítás szájcszeszenzia mindenkor kapható.

Kolozsvártt kapható Csapó Sándor kereskedésében. 6—20

REMÉNY A SORVADÁSBAN

szenvedőknek!

Iszonyatos a sorvadásban szenvedőknek magokat előre a haláltartalékává lenni tudni. „A Hoff-féle gyógy-tápanyagok által az orvosok kezei között az életre való remény újból visszatért.“ Többeknek saját kifejezett nyilatkozatai.)

NYILVÁNOS elismerés

torok, köhögés, gyomor, mell- és tüdőbetegségekről

A csaknem minden európai állam cs. kir. udvari szállítója HOFF JÁNOS urnak, cs. kir. tanácsos urnak, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, a főbb porosz és német rend lovagjának. Bécs. Gyárhelyiség: Grabenhof 2. Gyári raktár helyiség: I. Graben, Bräunersrtasse 8.

Hivatalos gyógyjelentés.

A Hoff-féle ma áta-kivonat egész-ségi sör s a maláta csokoládéről melyek a helyőrségi kórházba használatba jöttek, ezek a gyógyfolyamat kitűnő segélyszereinek bizonyultak be, nevezetesen a maláta kivonat az idült mellhajú betegok előtt igen kedvelt és kívánt volt; hasonlóan a maláta csokoládé az idült és az elgyengült emésztési képességnél tidító és igen kedvelt gyógy-tápszer volt.

Bécs, 1878. december 13.

Látta: Dr. Loeffl, főbizsorsvos;
Dr. Forlas, törzsorsvos.

HOFF-féle

Maláta kivonat egész-ségi sör.

55-sz

császárok, királyok főhercegek és hercegnők által kitüntetve.

MALÁTA -CSOOLÁDÉ és
MALÁTA-CZUKORKÁK.

GYÓGYJELENTÉS.

Magdeburg 1880.

Tekintetes ur! Az ön pompás szállítmánya a Hoff János-féle koncentrált kivonat és a maláta sörből, mindenikből 50 palack, 5 kilo maláta-csokoládé és 10 zacskó maláta mellezokorkából minket valóban kellemesen meglepett, és pedig újabb bizonyítékul azon alapigazsági tételnek: „a hol legnagyobb a szükség, ott legközelebb az isteni segítség.“ Ném a küldöttéket tökéletesen az utasítás szerint veszi be, mint gyógyszer. A hatás meglepő, be kell vallanom, miszerint azon előtet, melylyel ezelt minden etele a hírlapokban magasztalt kivonatok stb. iránt tápláltam, teljesen elozlott. Sőt most még állítani is merem, miszerint az, ki a rendes józan és szabályszerű életmód mellett, az ön Hoff János-féle maláta-kivonatát élvezi száz, sőt több éves ritka életkort érhet el egész könnyűséggel. E szerint csak szívem sugallatát követem, amidőn önnek ezennel egyszersmind ném részéről is, a ki önt mind az ur angyalát tekintti, a legmelegebb köszönetet mondok. Nem fogok sok szóval élni, miután az ily érzelmek kifejezésére az emberi nyelv igen szegény. Fizesse meg önnek a jó lsten! Egyszersmind reményem, miszerint a küldötték elegendőek leendének önnek teljes megerősítése és ismétli helyreállítására. Ha lehetséges volna csekély tehetségemmel önnek viszont szolgálatot tethetni, tessék velem rendelkezni.

Mély tisztelettel KUJAVÁ J. K.

(36) 4—4

a magdeburgi tűzbiztosító-társulat hivatalnok.

Főraktár Kolozsvártt: Bíró János gyógyszer., Gergely Ferencz, Dietrich Sámuel és Csiki testvér uraknál.

BAZÁR FRANÇAIS

Főtér, br. Wesselényi-ház,

nagy választék japáni faárukbaé, mint: théatáleczák, théatartók, szekrényké, ékszerartók, állványkák stb. Továbbá keleti

díszmü áruk

ugymint: dohánytárczák, csibukok, szivarka és szivarszipkák, medailonok, hölgyek és urak számára, japáni porcellán virágédények, csemege és gyümölcs tálczák, keztyű szekrényké és száz más elegáns házi és pipere czikke és

(84) 1—2

lyoni selyem kendők.

GASTON P., Párizsból.

Igen fontos mindenkinek!

Miután elhatároztam, hogy ezentul csakis megrendelésekkel foglalkozom, ennek következtében a raktáromban levő nagy mennyiségű

férfi, női és gyermek lábbelieimet

a mig a készlet tart,

leszállított áron elárusítani,

s mint több országos és világhiállításán kitüntetett solid és tartós, esin és feltűnő olesóság tekintetében bármely gyárral versenyző czikkeket ajánlom a n. é. közönség figyelmébe.

Tisztelettel

Matutsek József.

(556) 16—100

főtér, 17. szám.

